

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

249746

ปัจจัยประชากรศาสตร์และพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลพระเทพศิรินทร์ จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ณัฏกร สุทธิธรรม

วิทยานิพนธ์ที่เสนอเป็นวิทยานิพนธ์ระดับ พ.ศ. ๒๕๕๕ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเกียรตินิยม

หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

เมษายน ๒๕๕๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพระเทพศิรินทร์

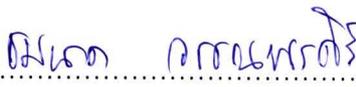
ปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน
ชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก

ณัชกร สุทธิวรรณ

วิทยานิพนธ์เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข
เมษายน 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก" ของ ณัฏกร สุทธิวรรณ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด วรรณพรศิริ)

.....กรรมการ

(ดร.ธনী กนกเทศ)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ธวัช บุญยมนี)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์พรณยูพา นพรัก)

.....กรรมการ

(ดร.ประจวบ แหลมหลัก)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คณินิจ ภูพัฒน์วิบูลย์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๓๐ เมษายน 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างยิ่งจาก ดร.ธนัช กนกเทศ รองศาสตราจารย์พรณยูพา นพวัฑ และรองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ธวัช บุญยมณี ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อคิดเห็น ตลอดจนแนวทางที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย ช่วยตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจ และเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชมนาด วรรณพรศิริ และดร.ประจวบ แหลมหลัก ที่กรุณาให้คำแนะนำอย่างดีเกี่ยวกับสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์อิตยงวัน ยงย่วน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพรหมพิราม ที่อนุญาติให้เก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านในคลินิกโรคเบาหวาน โรงพยาบาลพรหมพิราม ที่ให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณผู้ป่วยโรคเบาหวานที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา สามี และญาติพี่น้องทุกท่าน ที่เป็นกำลังใจ ให้ความช่วยเหลือ ความรัก ความห่วงใยด้วยดีเสมอมาจนกระทั่งงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาท วิทยาการ และทุกๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องมา ณ ที่นี้

ณัชกร สุทธิวรรณ

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก
ผู้วิจัย	ณัชกร สุทธิวรรณ
สถานที่ปรึกษา	ดร.ธনীท กนกเทศ
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์พรณยูพา นพรััก รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ธวัช บุญยมณี
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554
คำสำคัญ	เบาหวาน การสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรม

บทคัดย่อ

249746

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคเบาหวาน 2) พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน 3) ปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ที่เข้ารับบริการในคลินิกโรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 239 คน เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้ป่วยโรคเบาหวานได้รับการสนับสนุนทางสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินค่ามากที่สุด รองลงมาได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสาร การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์ และการสนับสนุนทางสังคมด้านทรัพยากร
2. ผู้ป่วยโรคเบาหวานมีพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดด้านการออกกำลังกายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการใช้ยา และด้านการควบคุมอาหาร
3. ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมสามารถพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ร้อยละ 17.4

Title PREDICTIVE FACTORS OF GLYCEMIC CONTROL
BEHAVIORS AMONG PATIENTS WITH NON-INSULIN
DEPENDENT DIABETES AT THE PHROMPHIRAM
HOSPITAL, PHITSANULOK PROVINCE

Author Natchakorn Sutthiwan

Advisor Thanach Kanokthet, Ph.D.

Co - Advisor Associate Professor Panyupa Nopparat
Associate Professor Thawat Boonyamane, Ph.D.

Academic Paper Thesis M.A. in Medical and Health Social Science,
Naresuan University, 2011

Keywords Diabetes, Social Support, Behaviors

ABSTRACT

249746

The objectives of this study were firstly to study social supports to patients with non-insulin dependent diabetes mellitus, secondly to study glycemic control behaviors among patients, and thirdly to explore predictive factors of glycemic control behaviors among diabetic patients. All subjects in the study were 239 outpatients with type 2 diabetes in the Phromphiram Hospital, Phitsanulok. The research instrument was a questionnaire whose reliability score was 0.88. Data were analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results showed

1. social supports to the subjects were at a high level as a whole. As such, support for their self-appraisal was at the highest level, followed by informational support, emotional support, and instrumental support.

2. subjects' behaviors on glycemic control were at a moderate level as a group. As such, their exercise behavior was at the highest level, followed by use of drug and diet control behaviors.

3. Social supports can predictive factors of glycemic control among patients diabetes were significant at 0.05 and with 17.4 %.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวาน.....	10
ความรู้เกี่ยวกับโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน.....	14
ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิด ไม่พึ่งอินซูลิน.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม (Social Support).....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	47
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	56
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	61
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การพิทักษ์สิทธิของผู้ที่ให้ข้อมูล.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	67
ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ป่วยโรคเบาหวาน.....	67
ส่วนที่ 2 ปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมของผู้ป่วยโรคเบาหวาน.....	71
ส่วนที่ 3 พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน.....	82
ส่วนที่ 4 ปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของผู้ป่วย โรคเบาหวาน.....	88
5 บทสรุป.....	90
สรุปผลการวิจัย.....	90
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	112
ประวัติผู้วิจัย.....	126

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงระดับการวัดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	63
2 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ.....	67
3 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอายุ.....	68
4 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามสถานภาพสมรส.....	68
5 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	69
6 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามอาชีพหลัก.....	69
7 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามรายได้.....	70
8 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามระยะเวลาที่เป็น โรคเบาหวาน.....	70
9 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามลักษณะครอบครัว.....	71
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคม โดยรวม และ รายด้าน.....	72
11 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการสนับสนุนทางสังคมที่ได้รับ จากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ให้การสนับสนุน รายข้อ.....	73
12 ร้อยละของแหล่งการสนับสนุนทางสังคมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ให้การ สนับสนุน รายข้อ.....	78
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือดของ ผู้เป็นโรคเบาหวาน โดยรวมและรายด้าน.....	82
14 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมควบคุมน้ำตาล ในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวาน รายข้อ.....	83
15 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือด.....	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16	ค่าความถดถอยเชิงพหุ ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่เป็นโรคเบาหวาน ลักษณะของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมควบคุม น้ำตาลในเลือด..... 89
17	แบบทดสอบความเชื่อมั่น การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมควบคุมน้ำตาล ในเลือดของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน ที่มารับบริการในคลินิก โรคเบาหวาน แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพรหมพิราม..... 122

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1	กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยปัจจัยพยากรณ์พฤติกรรมควบคุมน้ำตาลในเลือด ของผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดไม่พึ่งอินซูลิน โรงพยาบาลพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก..... 55